

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Samuelis De Cocceji, Henr. Fil. Sacræ Regiæ Majestatis
Borussicæ Magni Cancellarii, A Consiliis Sanctioribus
Status Et Rei Bellicæ, Ordinis Nigræ Aquilæ Equitis Etc.
Jus Civile Controversum Ubi ...**

Opus Ad Illustrationem Compendii Lauterbachiani ...

Cocceji, Samuel von

Lipsiæ, 1766

LIB. XXXIV. TIT. IV. De Adimendis Vel Transferendis Legatis Vel
Fideicommissis.

urn:nbn:de:gbv:45:1-9050

remissæ intelliguntur actiones reales. Quin (3) in *d. L. 28. §. 3.* nec pecuniæ, ex re pupilli redactæ, & in tutoris rem versæ, remissæ videntur, nisi pater sit. Atque hinc (4) rationibus remissis, tamen instrumenta, & reliquas secundum data & expensa hæredibus reddere debet, *L. fin. §. 1. h.* Atque ita (5) Dd. comm. sentiunt. Vid. *Covarr. l. 2. res. 14. n. 1. Laut. h.*

OBJ. (1) *L. f. §. 2. h.*

RESP. Vox *non* in antiquis Codicibus passim deest, vel non est recepta, ut Glossa ait, & Bartolus; atque hinc hi cum Covarr. *d. l.* affirmative legunt. Sane cum idem Scævola iisdem verbis hic loquatur, nec ratio differentie dari possit, merito corrigi textus debet.

OBJ. (2) potius præsumi debet pro liberatione.

RESP. Si voluntas testatoris dubia est, hic vero dubia non est.

Qv. II. *An, debito creditori legato, requiratur, ut plus sit in legato?*

Laut. pag. 521. verb. potest etiam &c. AFFIRMATUR; quia alias legatum non valet, in quo nulla est utilitas: sufficit autem semel utile fuisse, licet postea utilitas deficiat; quia semel valuit. Nec definit omnis utilitas, propter actiones legati, quæ semel natæ sunt. *L. 5. ad L. Falc.*

OBST. *L. 82. pr. de Legat. 2.* ubi non valet legatum.

RESP. Hoc sublatum est *§. 41. l. de Legat.* ubi dissensus ille allegatur. Fallit ergo regula Pauli, si actio semel natæ aliquando utilitatem habuit.

LIB. XXXIV. TIT. IV.

DE ADIMENDIS VEL TRANSFERENDIS LEGATIS VEL FIDELICOMMISSIS.

Qv. I. *An ademptio legati coram V. testibus fieri debeat?*

Dissent. Laut. pag. 522. verb. coram V. testibus. RESP. Jure Civili id nullibi dicitur, sed sufficit voluntas adimendi quomodocunque probata; tunc enim obstat exceptio doli ei, qui contra voluntatem adimentis legatum petit, *l. 4. §. 19. de Dol. mal. & met. except.* Atque ita statuunt *Harpr. ad pr. l. de Ademt. leg. Boc. Class. 3. D. 3. ih. 82. lit. B. sq. Stryk. Caut. Test. c. 23. §. 30. Donell. L. 2. c. 19. h. Copp. 1. O. 156. n. 5. Du. Coccej. Hyp. Inst. tit. de Adim. vel transfer. leg. §. 1.*

OBJ

OBJ. Quod quibus ex causis datio legati inutilis est, ex iisdem causis etiam ademptio non sit efficax, *l. 14. §. 1. h.* Atqui datio legati est inutilis, si V. testes non sint adhibiti, *L. f. C. de Codicill.* Ergo &c.

RESP. Regula *d. l. 14.* vera est de causa legati dati: causa enim, quæ inutilis est ad dandum, est etiam inefficax ad adimendum: idque illustratur exemplo ibi adjecto; nam via pro parte legari, indeque nec pro parte adimi potest: at aliud est de forma & solemnitate legati; etsi enim legatum non nisi coram V. testibus relictum valeat, non tamen requiruntur totidem ad eius ademptionem. Neque hoc ullibi dicitur, contrarium potius apparet ex *l. 3. §. f. h.* ubi legata & fideicommissa nuda voluntate, etiam tacita, ut ob capitale odium, adimi possunt: quod de fideicommissis quoque ita traditur in *l. 18. de Leg. 3. l. 27. de Fideic.* Sufficit ergo probari illam voluntatem; quod duobus testibus quoque fieri potest.

DISSENTIT *Laut. h.* & cum eo *Carpz. ibi allegatus*, qui V. testes requirunt.

Qv. II. An per alienationem rei legatae voluntariam ademptum videatur legatum?

AFFIRMATUR, §. 12. *inst. de Legat. l. 18. l. 24. §. 1. h.* nam tale hoc *Laut. pag. 522. verb. ut alienatio &c.* est factum, ex quo constat, testatorem suam voluntatem mutasse, nec eam rem legatario relinquere voluisse.

AMPL. 1. Idque verum est, licet iterum redemerit rem alienatam, *l. 15. l. 27. §. f. h. l.* nam cum semel prius legatum defecerit, sine nova voluntatis declaratione non convalescit. *Goth. ad d. l. 15.*

OBJ. *L. 9. §. 16. l. 50. pr. de Haer. inst.* ubi servus, hæres institutus & alienatus, si iterum redimitur, fit hæres.

RESP. Ibi non res relicta seu hæreditas est alienata, sed servus cui est relicta; in hærede autem duo tantum tempora inspiciuntur, quæ ratio quoque ibi additur.

AMPL. 2. Licet alienatio ipso jure nulla sit, *Laut. h. p. 522. l. 24. §. 1. h.* quia non de effectu, sed de voluntate testatoris quæstio est, quæ ex facto etiam invalido declarari potest: *L. 20. d. l. 24. h.*

NOT. Alienata parte rei legatae, reliquum debetur, *L. 8. pr. de Leg. 1.* quia testator tunc tantum pro parte ademit.

Qv. III. *An oppignoratione rei legatae adimatur legatum?*

Laut. pag. 522. verb. non etiam &c. **N**EGATUR; §. 12. *Inst. de Leg. l. 3. C. eod.* quia est alienatio necessaria, si ita egeat, ut res suas obliget pro debito; quæ non tollit legatum; accedit, quod alienatio hæc non sit perpetua, sed spes brevi reluendi, *Laut. p. 522.*

OBJ. *L. 32. §. 5. de Don. inter vir. & ux. ibi; si maritus ea, quæ donaverit, pignori dederit, utique eum penituisse dicemus.*

RESP. Ibi donatio per se est invalida, & Legibus invisa, nec valet, nisi ex conjugis voluntate, morte firmata: hæc autem voluntas in donatione per se irrita, mutata præsumitur, si oppignoravit; quamquam hoc ipsum mutatum sit in *Nov. 162. c. 1. §. 1.*

Qv. IV. *An fideicommissum a legatario relicto, & rursus adempto, ipsum legatum ademptum videatur?*

Laut. pag. 522. verb. nec fideicommissum &c. **A**FFIRMATUR. Hinc qui matri suæ prædium legavit, & eam rogavit, ut focero restitueret, si postea Codicillis focero adimit legatum, etiam matri legatum ademisse censetur, *L. pen. §. 1. h. t.* (quæ male corrigitur). Etenim non dedit legatario, ut ipse haberet, sed ut alii restitueret, nimirum focero; nam matrem instrumentum saltem fideicommissi esse voluit: sed & revocationem potius in favorem sui heredis, quam legatarii videtur fecisse.

OBJ. *L. 17. de Leg. 2. l. 60. eod.* ubi legatum deficiens manet penes eum, cujus fides electa.

RESP. Ibi testator non revocavit legatum, sed sub conditione legavit, quæ deficit: cum igitur in unum tantum casum ademit, in alterum reliquit; & hæres ibi oneratur sub conditione, qua deficiente, non videtur oneratus; Ergo retinuit.

Qv. V. *An, adempto eo, quod rei legatae necessario cohaeret, totum legatum ademptum videatur?*

Laut. pag. 523. verb. res legatae? **R**ESP. Omnino ademptum videtur legatum. Atque hinc qui sub certo modo alicui legat, si hunc modum alii committit, ipsam rem priori ademisse censetur; quia res & commodum ob modum datum videtur, *L. 30. §. 2. h.*

OBJ. *L. 1. h.* ubi actu legato, & itinere adempto, nihil, & ne iter quidem, ademptum fuit.

RESP.

RESP. Ratio est, quia iter, quod servitus est, non fuit a testatore legatum, sed actui legato ex interpretatione juris inest: quod ergo legatum non est, nec adimi potest.

Qv. VI. *An testator transferre voluisse videatur legatum, si rem, quam Titio legavit, Sempronio legat?*

AFFIRMATUR: nam tunc apparet, testatorem mutasse voluntatem, & soli Sempronio rem legatam voluisse, *L. 89. de Cond. Et dem. 523. verb. ut quod Titio legavit Et c.* Nec in eandem rem conjuncti videri possunt; quia non idem fundus duobus legatur.

Secus igitur, si testator dicat: fundum Titio do lego; eundem Sempronio lego: tunc enim vox *eundem* conjunctionem notat, quod uterque eandem rem habere debeat: & de tali casu loquitur *Lex obflans 15. de Haer. inst.* ubi formula hæc est: *ex qua parte Sejum institui, ex NB. eadem parte Sempronius hæres esto.*

OBJ. *L. 142. in fin. de V. S.* ubi ex formula; *Lucius Titius ex parte dimidia hæres esto, Sejus ex parte, qua Lucium Titium hæredem institui, hæres esto Et c.* conjunctim in eadem parte scripti hæredes videntur.

RESP. Ibi Lucio Titio non est ablata dimidia hæreditatis, sed in eadem parte alter junctus ei est. Aliud dicendum esset, si testator dixisset, *dimidiam hæreditatis, quam Lucio Titio legavi, Sejo do lego.*

Qv. VII. *An Et qua ratione corporis mutatione, a testatore facta, infirmetur legatum?*

Premittendum hic est: per mutationem rei aliquando necessario exstingui legatum, quia res interit; aliquando vero saltem adimi ex præsumta testatoris voluntate, licet res non intereat. Utrumque asseritur in *l. 6. §. 1. de Aur. leg.*

Atque hinc dicimus, infirmari legatum (1) si species a testatore ita mutata sit, ut reduci ad priorem materiam non possit: tunc enim & exstincta intelligitur, & facta testatoris ademta, *L. 88. pr. Et §. 1. de Legat. 3.* Nisi testator expresse aliud voluerit, *l. 44. §. 2. de Leg. 1.* vel tertius ita mutaverit: tunc enim jure specificationis tertio acquiritur, sed ille pretium restituit. *l. 41. §. f. de Leg. 1.*

Non vero infirmatur (2) si reduci ad priorem materiam possit: res enim exstincta non est, *d. l. 88. §. f. d. l. 44. §. 2. Et 3.* adeoque

que debetur omnino legatum, *d. l. 88. §. f. nisi mutata voluntas appareat, & res prope exstincta sit.* Idque patet ex *l. 6. §. 1. de Aur. leg.* ubi quidem ornamentum novum solvi, & rursum, quale ante fuit, fieri potest, sed id non est idem, quod antea fuit, sed aliud ornamentum: mutata igitur dissolutione voluntas testatoris videtur.

At si (3) non tantum res redire ad pristinum statum potest, sed & restitui ante mortem, indistincte debetur legatum; nec de voluntatis mutatione quaeritur, *l. 79. §. p. de Leg. 3.* uti area legata, si domo inposita, deinde iterum area sit, plene debetur.

Qv. VIII. *An, testamento infirmato, etiam infirmetur legata?*

Laut. pag. 513. verb. Testamento vel Codicillis. RESP. Si ideo testamentum nullum dicitur, quia institutio vitiosa est, etiam legata nulla sunt, sed si ideo testamentum infirmatur, quia causa non est expressa, quæ continetur in *Nov. 115.* valent omnino legata, quod plenius explicavi *supra tit. de Inoff. test. q. 8.*

LIB. XXXIV. TIT. VI.

DE HIS, QUÆ POENÆ CAUSA RELINQUUNTUR.

Qv. *An legata, poenae causa relicta, valeant, si aliquid impossibile contineant?*

Laut. h. t. NEGATUR, sed sunt ipso jure nulla. *l. 1. h. §. fin. Inst. de Legat.* *Laut. h. t.* Nam uti conditio impossibilis legatario adjecta vitatur, ita conditio impossibilis hæredi adjecta vitatur & detrahitur.

OBJ. *§. 10. de Legat. l. 104. de Leg. 1. l. 1. 5. de l. Falc.* ubi conditio impossibilis detrahitur.

RESP. Detrahitur conditio impossibilis hæredi, ne legatum debeat, non autem legatario, utpote cui injuncta non est.

LIB. XXXV. TIT. I.

DE CONDITIONIBUS ET DEMONSTRATIONIBUS.

Qv. I. *An conditio impossibilis vitiet legatum?*

Laut. pag. 526. verb. impossibilis &c. NEGAT. *Laut. h.* Secus in pactis. Rationem differentiae dedi *tit. de Pact. q. 44.* Qv.